

Βρυξέλλες, 5 Ιουνίου 2024
(OR. en)

10655/24

COH 38
SOC 423

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Συμπεράσματα με θέμα την ανακοίνωση σχετικά με την 9η έκθεση για τη συνοχή – Έγκριση

1. Στις 27 Μαρτίου 2024, η Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου παρέλαβε την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, σχετικά με την 9η έκθεση για τη συνοχή¹.
2. Στις συνεδριάσεις της Ομάδας «Διαρθρωτικά μέτρα και εξόχως απόκεντρες περιοχές» της 25ης Απριλίου, της 16ης και της 23ης Μαΐου 2024. Οι αντιπροσωπίες συμφώνησαν επί του σχεδίου συμπερασμάτων του Συμβουλίου, ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος.
3. Καλείται η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων να εισηγηθεί στο Συμβούλιο να εγκρίνει τα εν λόγω συμπεράσματα του Συμβουλίου, ως έχουν στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος.

¹ Έγγρ. 8369/24.

ΣΧΕΔΙΟ

Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα την ανακοίνωση σχετικά με την 9η έκθεση για τη συνοχή

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

- (1) ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ την 9η έκθεση για τη συνοχή ως πολύτιμο απολογισμό του ρόλου της πολιτικής συνοχής ως οικονομικού σταθεροποιητή που συμβάλλει στην ανοδική σύγκλιση και την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, ιδίως κατά τη διάρκεια των τριάντα ετών της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς και είκοσι έτη μετά τη διεύρυνση του 2004, καθώς και την ανάλυση της έκθεσης σχετικά με τη συμβολή της πολιτικής για τη συνοχή στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με βάση τα πλέον επικαιροποιημένα διαθέσιμα στοιχεία·
- (2) ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι η έκθεση υποβάλλεται σε μια στρατηγική στιγμή, συμβάλλοντας στον προβληματισμό σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της πολιτικής για τη συνοχή θα μπορούσαν να ενισχυθούν και να βελτιωθούν περαιτέρω·
- (3) ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ ότι η πολιτική για τη συνοχή αποτελεί το κύριο μέσο της ΕΕ για μακροπρόθεσμες και περιφερειακές επενδύσεις και κινητήρια δύναμη διαρθρωτικού μετασχηματισμού, καθώς επιτρέπει την ανάπτυξη και την εφαρμογή προσαρμοσμένων λύσεων στο πλησιέστερο στους πολίτες και τις επιχειρήσεις δυνατό επίπεδο·
- (4) ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι η πολιτική για τη συνοχή αποτελεί κεντρικό στοιχείο του ευρωπαϊκού εγχειρήματος που συμβάλλει στη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των διαφόρων περιφερειών όσον αφορά την ανάπτυξη και την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν, με γενικό στόχο την προώθηση της συνολικής αρμονικής ανάπτυξης της Ένωσης·

Η πολιτική για τη συνοχή παράγει αποτελέσματα...

- (5) ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ τα πορίσματα της 9ης έκθεσης για τη συνοχή όσον αφορά τις ακόλουθες μακροπρόθεσμες τάσεις που παρατηρήθηκαν τις τελευταίες δεκαετίες, όταν, χάρη στη στήριξη της πολιτικής για τη συνοχή, πολλές περιοχές της ΕΕ γνώρισαν αξιοσημείωτη ανοδική οικονομική και κοινωνική σύγκλιση:

- Η πολιτική για τη συνοχή ενισχύει την ενιαία αγορά και εξασφαλίζει ίσους όρους ανταγωνισμού και έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ενσωμάτωση των νέων κρατών μελών στην ενιαία αγορά, επιτρέποντας σε όλες τις περιφέρειες να επωφεληθούν από αυτήν·
- Το μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ έχει αυξηθεί σημαντικά στα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην ΕΕ το 2004 και μετέπειτα, λόγω της αύξησης της παραγωγικότητας στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες·
- Η πολιτική διαδραματίζει καίριο ρόλο στη στήριξη των δημόσιων επενδύσεων και στη μόχλευση ιδιωτικών επενδύσεων, ενώ δημιουργεί πρόσθετη αξία και θέσεις εργασίας, συμβάλλοντας στην ανταγωνιστικότητα της ΕΕ και στην αύξηση της παραγωγικότητας·
- Η συνδεσιμότητα έχει αυξηθεί, η καινοτομία και η επιχειρηματικότητα έχουν βελτιωθεί και το ανθρώπινο κεφάλαιο έχει ενισχυθεί μέσω της γενικής αύξησης του μορφωτικού επιπέδου και της σημαντικής αύξησης της συμμετοχής των ενηλίκων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση·
- Με την ενεργό στήριξη της πολιτικής για τη συνοχή, οι ανισότητες στα ποσοστά απασχόλησης και φτώχειας μεταξύ των περιφερειών έχουν σμικρυνθεί, οι δείκτες απασχόλησης και οι κοινωνικοί δείκτες έχουν γενικά βελτιωθεί και τα ποσοστά ανεργίας έχουν συγκλίνει·
- Η πολιτική για τη συνοχή έχει επίσης συμβάλει στη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας και της χρηστής διακυβέρνησης στα κράτη μέλη, μέσω της στήριξης ενός ευρέος φάσματος αρμοδιοτήτων και της διοικητικής αποτελεσματικότητας·
- Χάρη στην ταχεία κινητοποίηση των πόρων της, η πολιτική για τη συνοχή διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στον μετριασμό των ασύμμετρων επιπτώσεων των πρόσφατων κρίσεων και άνοιξε τον δρόμο για μια ισχυρή και ταχεία ανάκαμψη, ιδίως στις ευάλωτες περιφέρειες·

... αλλά οι διαρθρωτικές και αναδυόμενες προκλήσεις κινδυνεύουν να διευρύνουν τις ανισότητες

- (6) ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τις τρέχουσες και αναδυόμενες προκλήσεις που περιλαμβάνουν την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, την κλιματική αλλαγή και τις αρνητικές συνέπειές της, τη μετανάστευση, τον αυξημένο παγκόσμιο ανταγωνισμό και την ανάγκη για ανταγωνιστικότητα, συνδεσιμότητα, στρατηγική αυτονομία της ΕΕ, με παράλληλη διατήρηση μιας ανοικτής οικονομίας, καθώς και τη γεωπολιτική αστάθεια στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, με ιδιαίτερη προσοχή στα κράτη μέλη και τις περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, ιδίως στις περιοχές που συνορεύουν με τη Ρωσία και τη Λευκορωσία και τις περιοχές που συνορεύουν με την Ουκρανία·
- (7) ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΑΝΗΣΥΧΙΑ για τις δημογραφικές προκλήσεις που αυξάνουν περαιτέρω την πίεση στους δημόσιους προϋπολογισμούς, επιδεινώνουν τις ελλείψεις δεξιοτήτων και εργατικού δυναμικού, καθώς και τις προκλήσεις της αγοράς εργασίας, όπως η ανεργία των νέων, και τον κίνδυνο τέλματος ανάπτυξης ταλέντων· ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι οι προκλήσεις αυτές επηρεάζουν σοβαρότερα τις αγροτικές περιοχές, τις απομακρυσμένες περιοχές και τις περιφέρειες που είναι εκτεθειμένες σε σοβαρά και μόνιμα φυσικά μειονεκτήματα, οι οποίες πλήττονται από συρρίκνωση του πληθυσμού και διαρροή εγκεφάλων, καθώς και τις αστικές περιοχές λόγω της συγκέντρωσης των δραστηριοτήτων και του πληθυσμού σε μεγάλες αστικές περιοχές· στο πλαίσιο αυτό, ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ επίσης τη σημασία ενός πολυκεντρικού αναπτυξιακού μοντέλου, το οποίο θα βασίζεται στις διασυνδέσεις μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών·
- (8) ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι εξακολουθούν να υφίστανται μεγάλες κοινωνικοοικονομικές ανισότητες και ότι οι διαρθρωτικές και αναδυόμενες προκλήσεις επηρεάζουν ή κινδυνεύουν να επηρεάσουν αυξανόμενο αριθμό περιφερειών και ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΑΝΗΣΥΧΙΑ για το γεγονός ότι η σύγκλιση παρουσιάζει ανισότητες σε επίπεδο ΕΕ, ιδίως στο εσωτερικό των κρατών μελών και των περιφερειών, και ότι οι διαρθρωτικές προκλήσεις σε συνδυασμό με τον ασύμμετρο αντίκτυπο των οικονομικών κλυδωνισμών, τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και τις κρίσεις, οδηγούν πολλές περιοχές σε σταδιακή απόκλιση, οικονομική στασιμότητα, παρακμή, αναπτυξιακό τέλμα ή κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού για τους πολίτες τους·
- (9) ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ επίσης ότι τυχόν μελλοντικές διευρύνσεις θα έχουν επίσης επιπτώσεις στην πολιτική για τη συνοχή·
- (10) ΤΟΝΙΖΕΙ ότι αυτές οι προκλήσεις και οι ανησυχίες πρέπει να αντιμετωπιστούν με δίκαιο και συμπεριληπτικό τρόπο, διασφαλίζοντας ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο· ΣΥΜΜΕΡΙΖΕΤΑΙ το συμπέρασμα της Επιτροπής ότι, εάν δεν αντιμετωπιστούν, οι διαρθρωτικές και αναδυόμενες προκλήσεις θα μπορούσαν να διευρύνουν τις οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές ανισότητες·

Η πολιτική για τη συνοχή ως εξελισσόμενη πολιτική που αντλεί διδάγματα από τις εμπειρίες της και τις εμπειρίες άλλων μέσων

- (11) ΚΑΛΕΙ την Επιτροπή να εξετάσει κατάλληλους τρόπους ώστε η πολιτική για τη συνοχή μετά το 2027 να παρέχει προσαρμοσμένη στήριξη στις περιφέρειες για την επιτυχή διαχείριση αυτών των προκλήσεων, με ιδιαίτερη έμφαση στις πράσινες, ψηφιακές, βιομηχανικές και δημογραφικές προκλήσεις και στα διαφορετικά επίπεδα κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία της τρέχουσας περιόδου·
- (12) ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ ότι η πολιτική για τη συνοχή είναι ένα από τα σημαντικότερα εργαλεία για την προώθηση της ανάπτυξης σε όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες, ιδίως σε περιφέρειες που αντιμετωπίζουν συνεχιζόμενες διαρθρωτικές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένων των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών, καθώς και μια σημαντική επενδυτική πολιτική της ΕΕ, η οποία θα πρέπει να συνεχίσει να στηρίζει τις επενδύσεις που είναι αναγκαίες για τη σύγκλιση και να αντιμετωπίζει τους κινδύνους αναπτυξιακού τέλματος και να δημιουργεί ευκαιρίες ανάπτυξης για τις περιφέρειες και τους πολίτες τους·
- (13) ΕΠΑΝΑΒΕΒΑΙΩΝΕΙ ότι η πολιτική για τη συνοχή, ως τοποκεντρική πολιτική που διέπεται από την επιμερισμένη διαχείριση, πρέπει να προσαρμόζεται στις ανάγκες, τις ειδικές προκλήσεις και τα ευάλωτα σημεία των περιφερειών, ενισχύοντας παράλληλα τη συμμετοχή και τα εδαφικά μέσα και παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να υλοποιήσουν τις πλέον σημαίνουσες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις στο πιο κατάλληλο επίπεδο· ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τον αυξημένο ρόλο που διατηρεί η πολιτική για τη συνοχή με τη συμβολή της στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο·
- (14) ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τις θεμελιώδεις αρχές του άρθρου 174 της ΣΛΕΕ, το οποίο προωθεί την αρμονική ανάπτυξη των περιφερειών της ΕΕ και δίνει ιδιαίτερη προσοχή σε συγκεκριμένους τομείς·
- (15) ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ τη διαρθρωτική κοινωνική και οικονομική κατάσταση των εξόχως απόκεντρων περιοχών, όπως αναγνωρίζεται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ, και ότι η πολιτική για τη συνοχή πρέπει να ανταποκρίνεται στις αναπτυξιακές προκλήσεις τους και να στηρίζει την περιφερειακή τους ολοκλήρωση·
- (16) ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ την ανάγκη να ενσωματωθεί καλύτερα η εδαφική διάσταση στις πολιτικές της ΕΕ, ώστε να ενισχυθεί η συνοχή των ενωσιακών δράσεων· ΖΗΤΕΙ να επιδειχθεί γενική ευαισθητοποίηση ως προς την ενίσχυση της συνοχής στις πολιτικές και τις πρωτοβουλίες της Ένωσης και ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη για συμπληρωματικότητα και συνέργειες μεταξύ της πολιτικής για τη συνοχή και άλλων σχετικών πολιτικών και πρωτοβουλιών, μεταξύ άλλων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, ήδη από τη φάση σχεδιασμού τους·

- (17) ΤΟΝΙΖΕΙ ότι είναι σημαντικό να επιδιωχθεί η απλούστευση της πολιτικής για τη συνοχή για τους δικαιούχους και τις αρχές των προγραμμάτων (ιδίως με βάση τα υφιστάμενα μέτρα απλούστευσης, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με το κόστος και των απλουστευμένων επιλογών κόστους), και να καταστεί δυνατό να συνεκτιμηθεί η πραγματικότητα των διαφόρων περιφερειών και κρατών μελών της ΕΕ κατά τα στάδια σχεδιασμού και εφαρμογής και τον προσδιορισμό των εν λόγω μέτρων απλούστευσης, ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα και ο στοχευμένος χαρακτήρας της πολιτικής για τη συνοχή·
- (18) ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ την ανάγκη εναρμόνισης και αναλογικότητας των λογιστικών και άλλων ελέγχων, με παράλληλη διατήρηση υψηλών προτύπων για την πρόληψη και την καταπολέμηση της απάτης και της διαφθοράς σε όλα τα επίπεδα· ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΕΙ επίσης την ανάγκη να ενισχυθεί η εφαρμογή της αρχής του ενιαίου ελέγχου·
- (19) ΤΟΝΙΖΕΙ τη σημασία της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, λαμβανομένου υπόψη του κανονισμού περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης·
- (20) ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τη σημασία της χρηστής διακυβέρνησης και της ανάπτυξης ικανοτήτων για την καλύτερη αντιμετώπιση των διοικητικών αναγκών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο· ΤΟΝΙΖΕΙ ότι η χρηστή διακυβέρνηση, οι ισχυροί θεσμοί, ο σεβασμός του κράτους δικαίου και η ισχυρή διοικητική ικανότητα είναι σημαντικά για τον αποτελεσματικό και αποδοτικό σχεδιασμό και την εφαρμογή της πολιτικής για τη συνοχή·
- (21) ΤΟΝΙΖΕΙ τον ρόλο που αποκτά η πολιτική για τη συνοχή στην περαιτέρω ενίσχυση της ενιαίας αγοράς με τη μείωση των ανισορροπιών μεταξύ των περιφερειών, την προώθηση της ανάπτυξης και την προαγωγή της καινοτομίας·
- (22) ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ τη συμβολή του Interreg στην επίτευξη πιο ισορροπημένης εδαφικής ανάπτυξης μέσω καλύτερης συνεργασίας μεταξύ των περιφερειών και την ανάγκη για ενισχυμένη διασυνοριακή συνεργασία, ιδίως εντός των διαπεριφερειακών αξιακών αλυσίδων και των διακρατικών βιώσιμων υποδομών, με σκοπό τη διαχείριση της μετάβασης·
- (23) ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΕΙ την ευκαιρία να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο η πολιτική για τη συνοχή θα βασίζεται περισσότερο στις επιδόσεις, προκειμένου να ενισχυθεί η αποδοτικότητα μέσω ιδίων εμπειριών, καθώς και μέσω διδαγμάτων που αντλήθηκαν από άλλα μέσα της ΕΕ· ΤΟΝΙΖΕΙ την ανάγκη λήψης αποφάσεων βάσει αξιόπιστων αξιολογήσεων πολιτικής και λαμβάνοντας υπόψη τις επιχειρησιακές επιπτώσεις τους, ιδίως για τα συστήματα λογιστικού και άλλου ελέγχου·

(24) ΖΗΤΕΙ από την Επιτροπή να αναπτύξει προτάσεις με στόχο την προσαρμογή της πολιτικής για τη συνοχή στο ρόλο της ως μακροπρόθεσμου πλαισίου για την περιφερειακή ανάπτυξη, στηρίζοντας το αναπτυξιακό μοντέλο της ΕΕ, αξιοποιώντας τα ιδιαίτερα δυνατά σημεία του — επιμερισμένη διαχείριση, πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, τοποκεντρική προσέγγιση και αρχή εταιρικής σχέσης — λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη ότι οι περιφέρειες έχουν διαφορετικές αφετηρίες, ανάγκες και ικανότητες, και θα πρέπει να ακολουθήσουν διαφορετικές αναπτυξιακές πορείες για τους εν εξελίξει και μελλοντικούς μετασχηματισμούς·

ΠΡΟΣΒΛΕΠΕΙ στην παραλαβή των προτάσεων για την επόμενη νομοθετική δέσμη το αργότερο έως τον Ιούλιο του 2025, σε συνέχεια της πρότασης για το ΠΔΠ σύμφωνα με την προθεσμία που θέτει ο κανονισμός για το ΠΔΠ.
